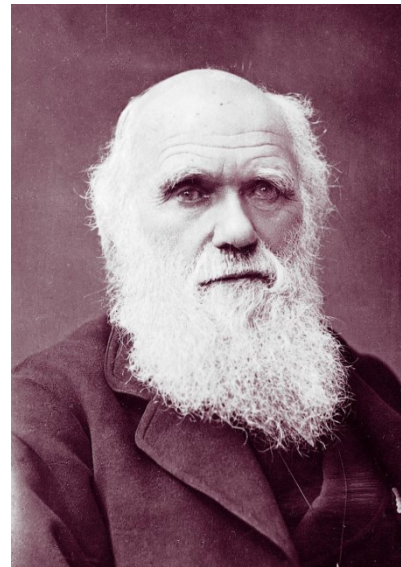

Moderní metody editace genomu: nástroje pro zajištění dostupnosti a kvality potravin

Nepřežívají nejsilnější, ani
nejinteligentnější, nýbrž ti, kteří se
nejlépe přizpůsobí změnám

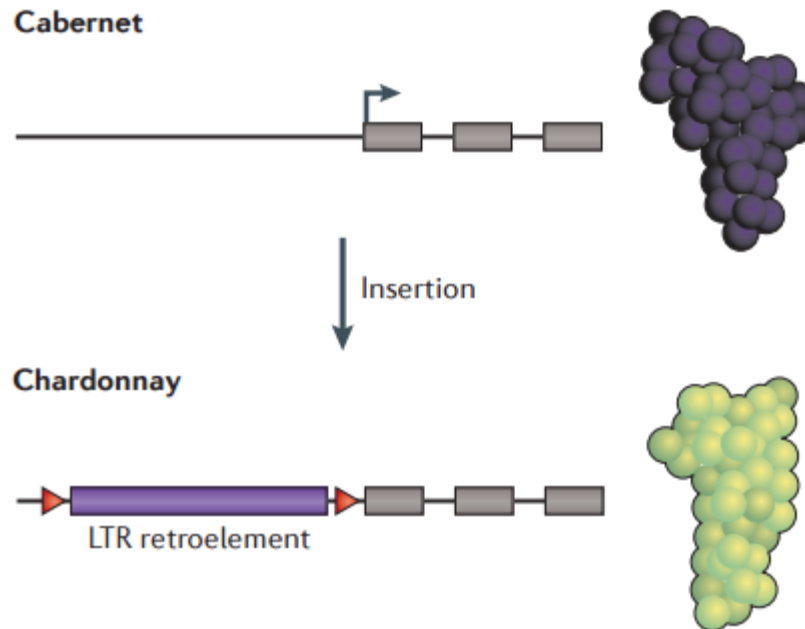
Charles Darwin

Důsledky přirozené adaptace na změnu vnějších podmínek

- zvýšený cholesterol
- cukrovka
- hemachromatóza
- Leidenovská trombofílie

Evoluce jako tvůrce GMO

Bílé víno vzniklo před 7 tis. lety inzercí transpozonu do genu pro antocyan u původního červeného vína

Proměna Almerie

60. léta – neúrodná, suchá oblast

Nyní – 50 tisíc hektarů skleníků

Kontrolované opylování

Bombus terrestris (earth bumblebee)

Genetically modified crops

2010

0.0 Hectares, m

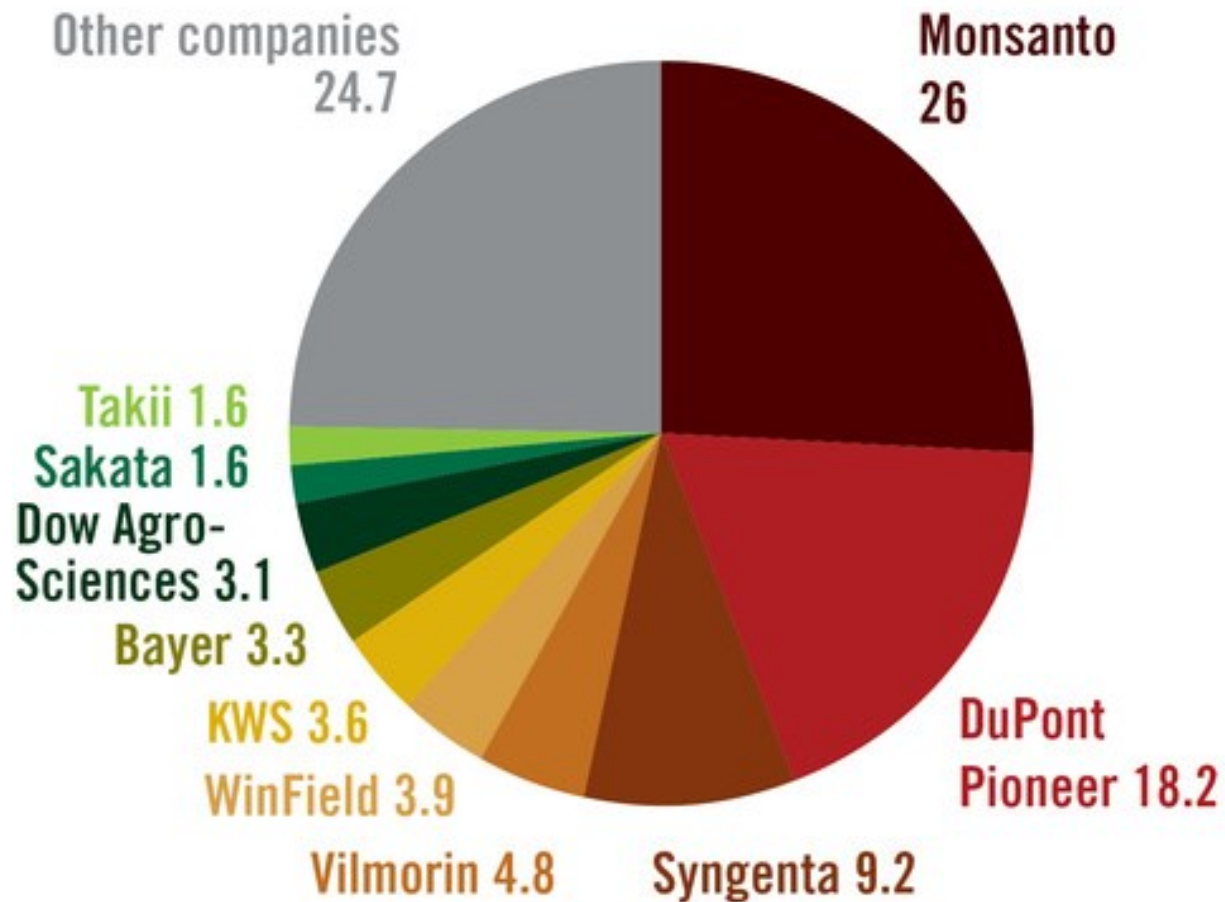
Source: Clive James, ISAAA

Figure 1. Global Revenue from Sales of GE Seeds (IN \$ BILLION)

SOURCE: Food & Water Watch analysis of CropLife International Annual Reports 2002-2006 and the International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications (ISAAA) Annual Reports 2007-2012.

Highly concentrated seed market

Source: ETC Group (2013)

GMOs: The Big Six

MONSANTO

syngenta

CHEM-HINA

syngenta

□ • BASF

Lesk a bída GM plodin

Problémy konstrukce GM plodin:

- 1) nízká efektivita
- 2) náhodnost integrace transgenu
- 3) legislativa

Jerzy Paszkowski

Ingo Potrykus

Paul Hooykaas

The EMBO Journal vol.7 no.13 pp.4021 – 4026, 1988

Gene targeting in plants

**Jerzy Paszkowski, Markus Baur,
Augustyn Bogucki and Ingo Potrykus**

The EMBO Journal vol.9 no.10 pp.3077 – 3084, 1990

Extrachromosomal homologous recombination and gene targeting in plant cells after *Agrobacterium* mediated transformation

**Remko Offringa¹, Marcel J.A.de Groot,
Henne J.Haagsman, Mirjam P.Does,
Peter J.M.van den Elzen and
Paul J.J.Hooykaas**

**Nízká účinnost cílené manipulace s geny u rostlin
pomocí klasických metod ☹**

Vkládání cizorodých genů

DroughtGard® Corn, Event MON 87460 – Monsanto
uvedení na trh 2013

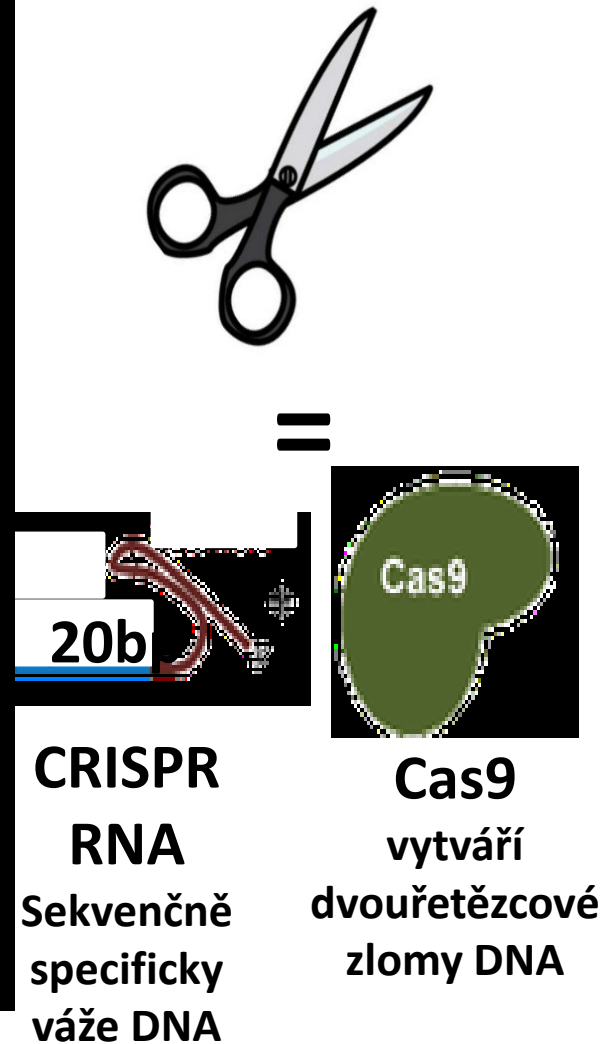
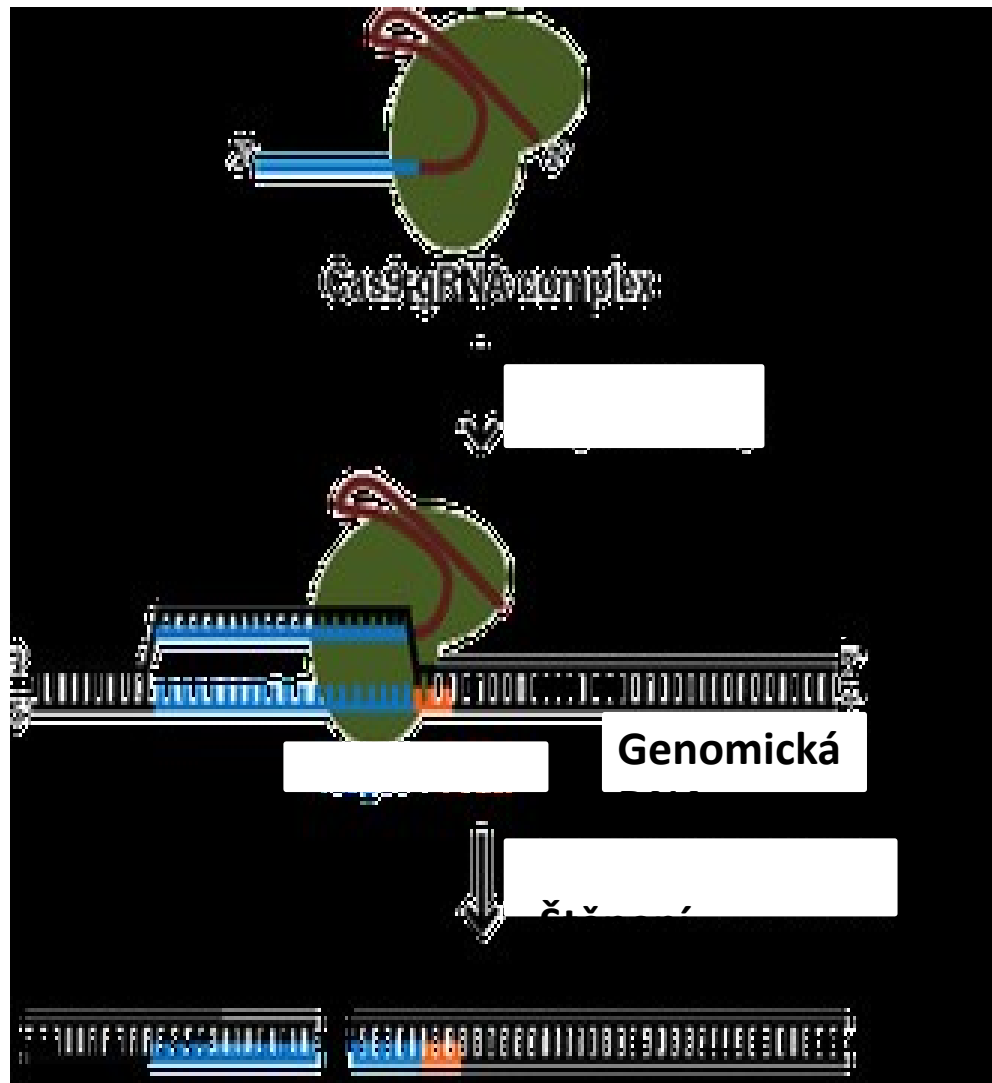

Bacillus subtilis

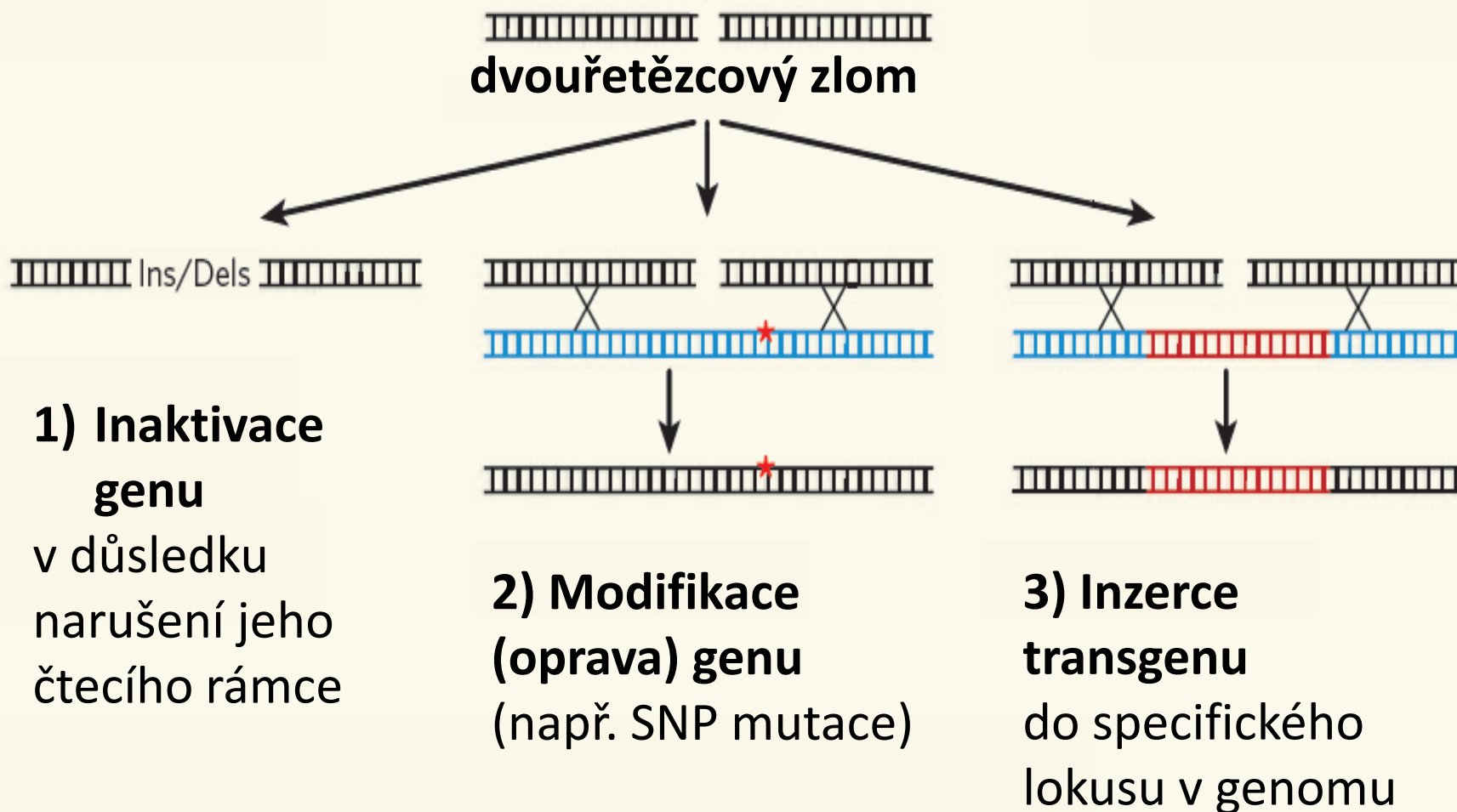
cold shock protein B

rezistence k suchu

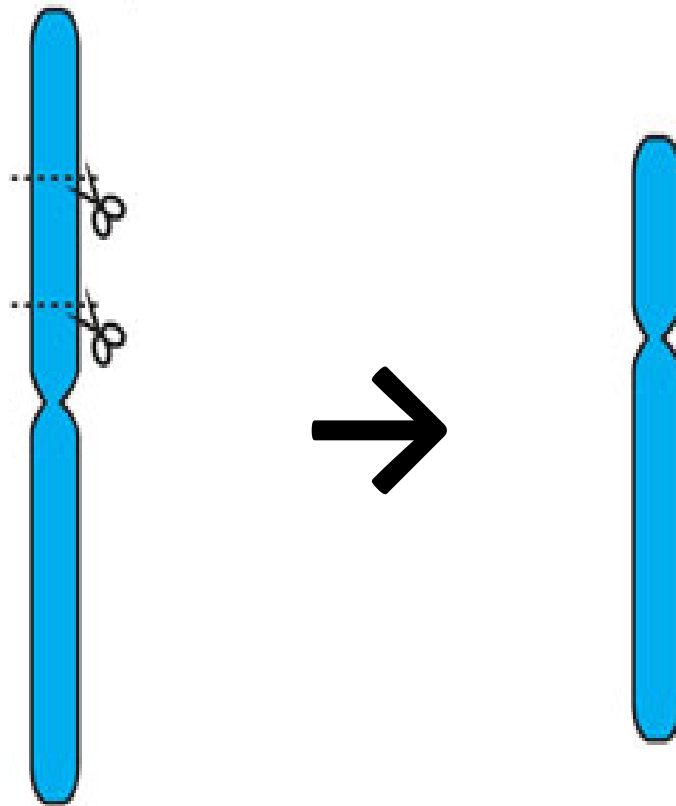
CRISPR/Cas9 nukleáza - "molekulární nůžky"

Cílená editace genomu rostlin

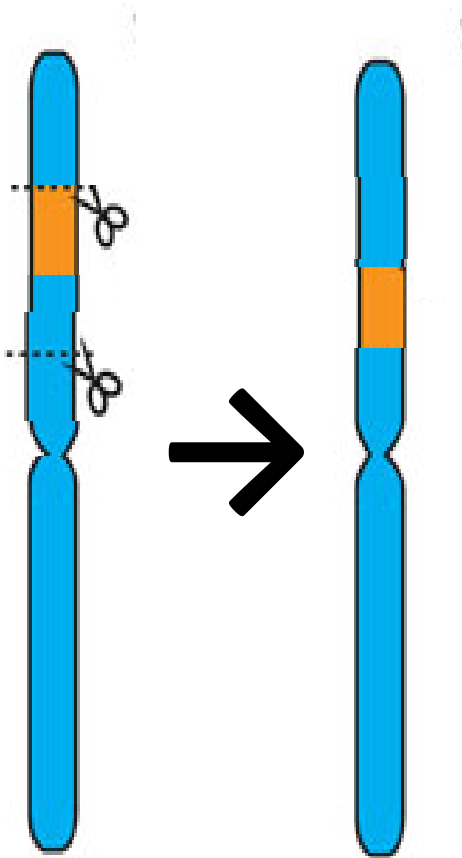

Chromozomální aberace - delece

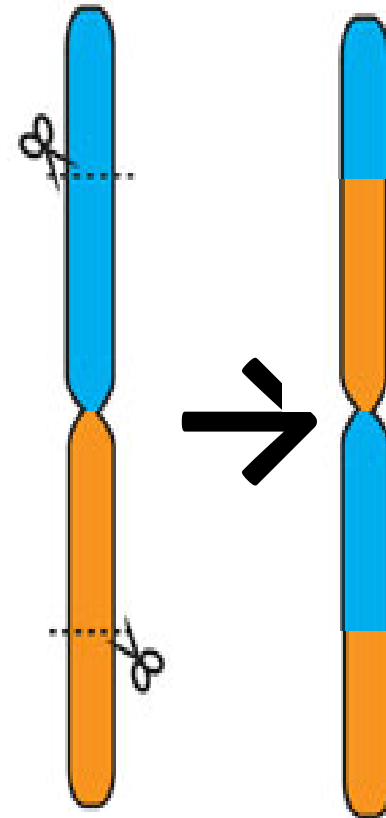

Delece v rozmezí cca 20bp –
několik Mbp

Chromozomální aberace - inverze

Paracentrická inverze

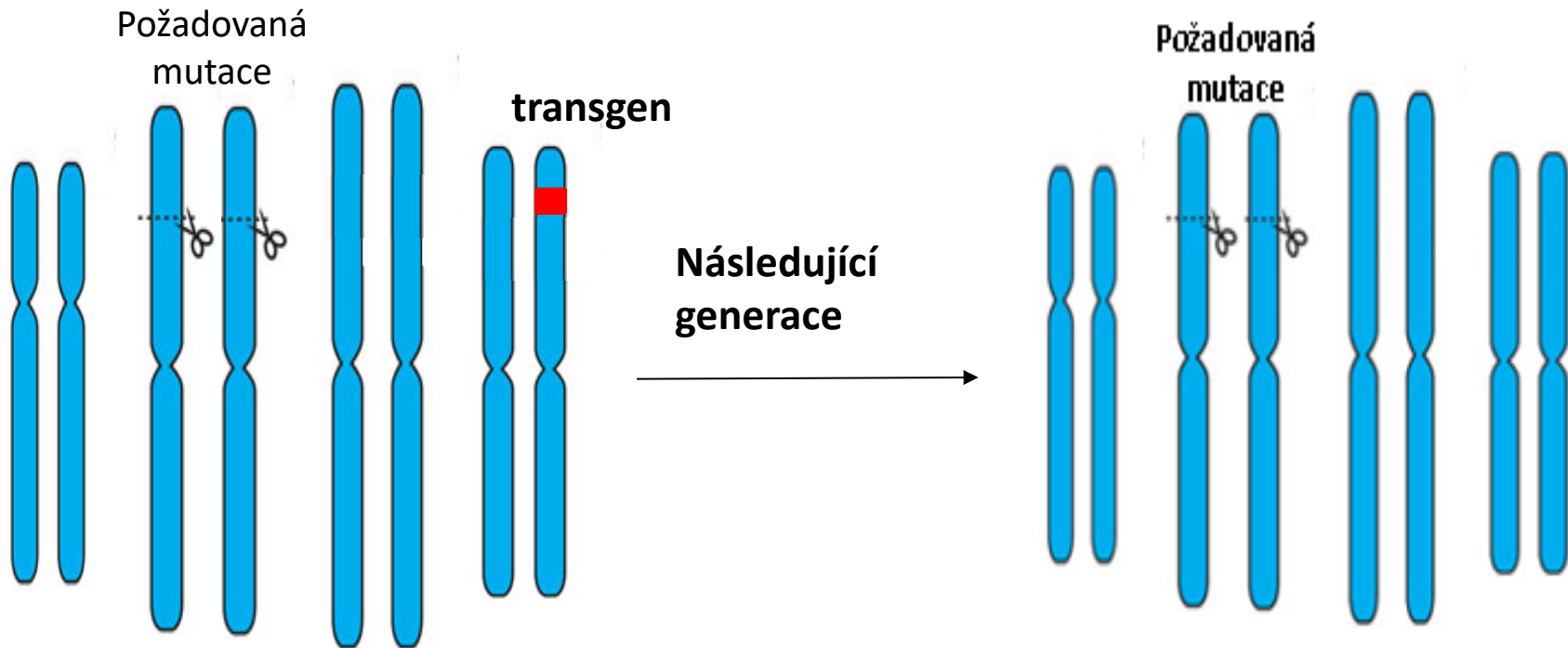

Pericentrická inverze

Tvorba "transgene-free" rostlin

1) transientní transformace protoplastů (nedochází k integraci konstruktů do rostlinného genomu)

2) segregace transgenů v následujících generacích

Legislative

Briefing

May 2016

New plant-breeding techniques

Applicability of GM rules

In this briefing:

- The uncertain status of new plant breeding techniques
- Background
- Legal basis
- Regulating the new techniques
- European Parliament
- Further reading

Biotechnology and Biological Sciences
Research Council

European Plant Science Organisation

French High Council for Biotechnology

Deutschen Akademien für Wissenschaften

Dutch Commission on Genetic Modification

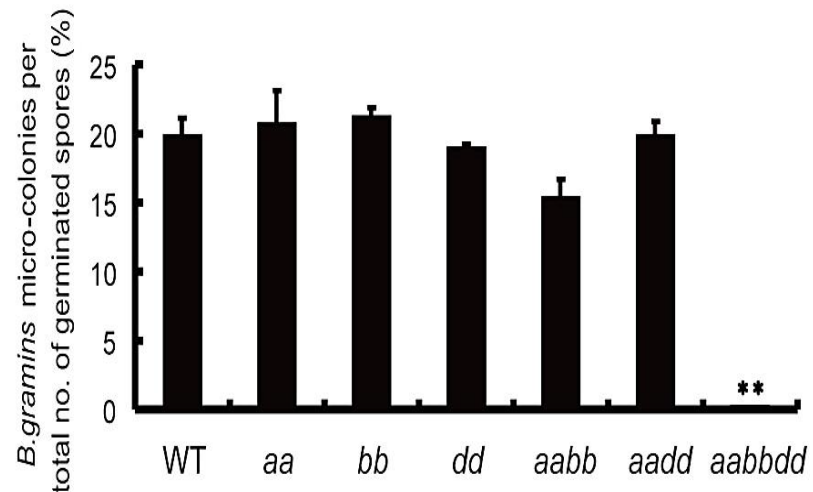
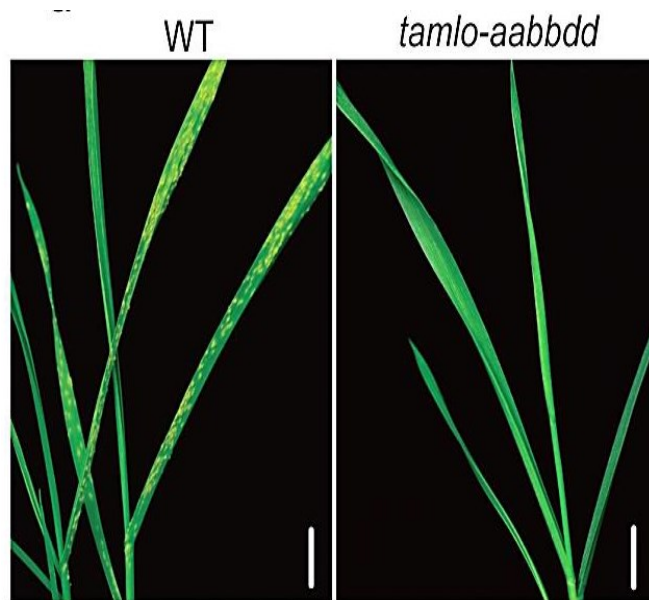

"...CRISPR/Cas9 should not be subject to European GMO legislation..."

"...and suggest case by case policy."

Využití CRISPR/Cas9 pro tvorbu rezistentní pšenice

Mutace všech 6 alel *MLO* (MILDREW RESISTANCE LOCUS) u pšenice vede k rezistenci k patogenu *Blumeria graminis* (padlí travní).

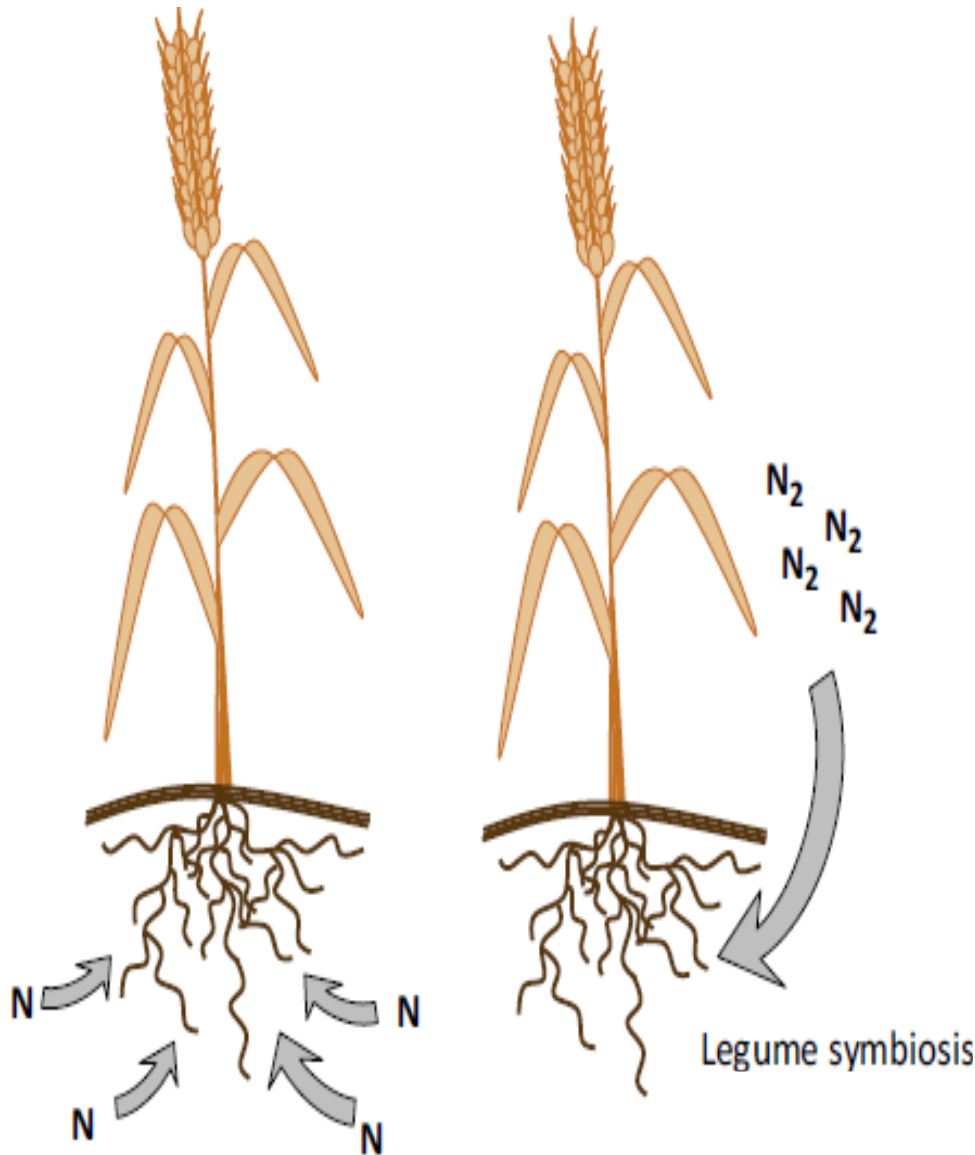

nature
biotechnology

LETTERS

Simultaneous editing of three homoeoalleles in hexaploid bread wheat confers heritable resistance to powdery mildew

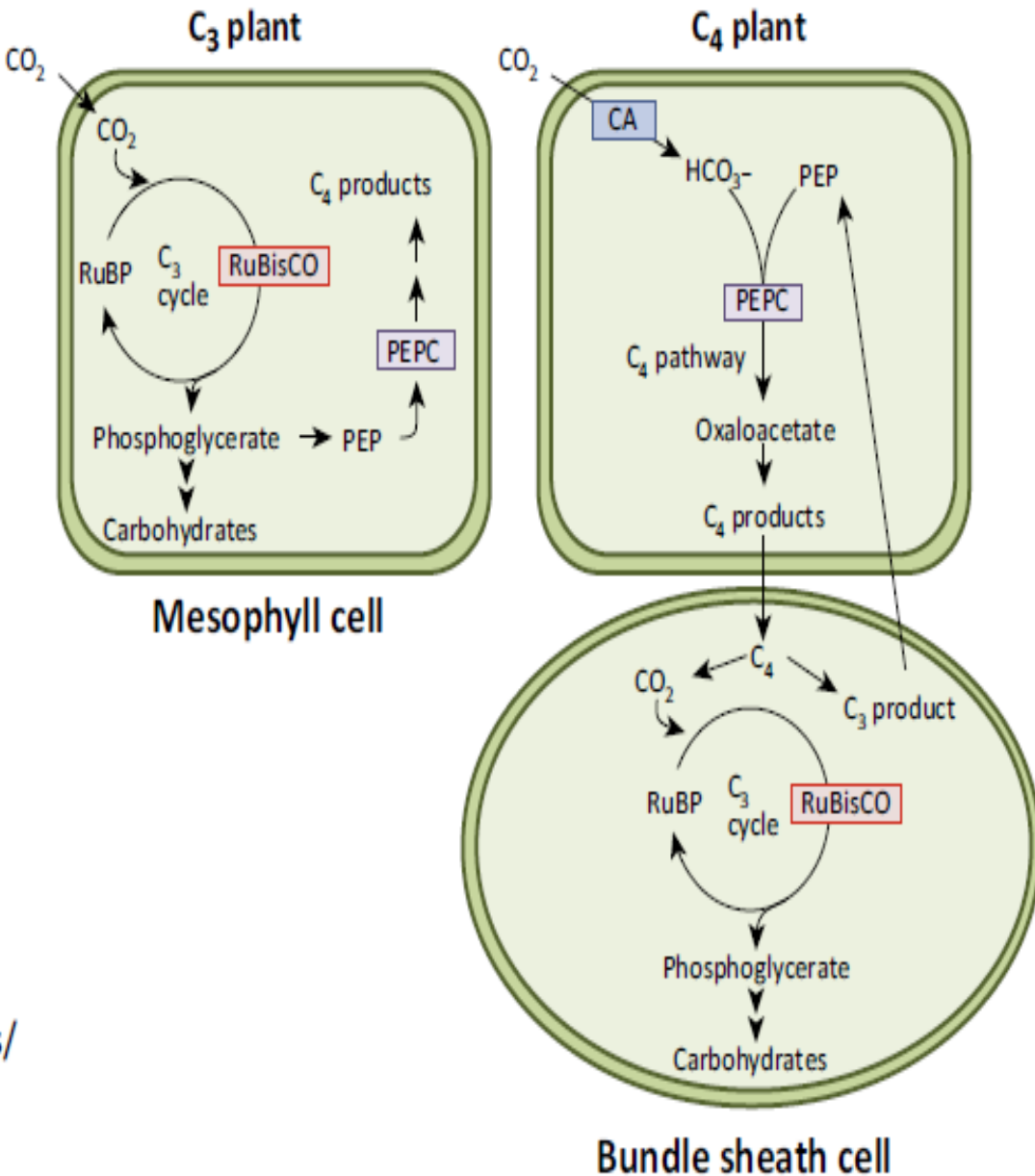
"Syntetická" pšenice

Symbióza mezi pšenící a bakterií

- 1) odstranit geny rezistence vůči bakterii z genomu pšenice
- 2) do genomu vložit geny zodpovědné za symbiotické interakce

"Syntetická" rýže

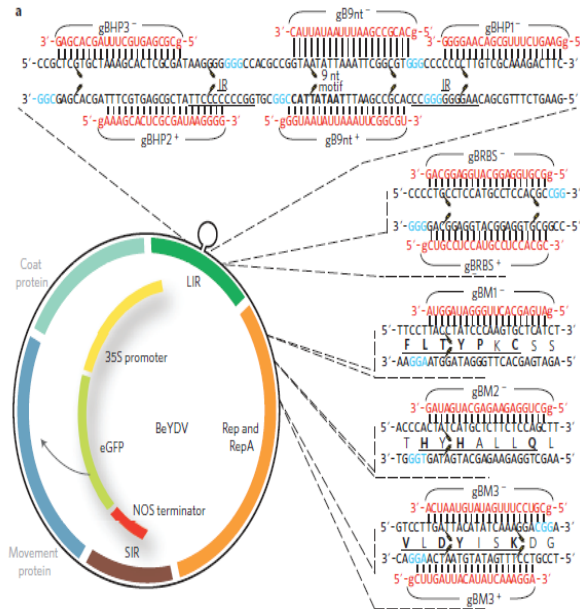

Zvýšení efektivity fotosyntézy u rýže

- 1) odstranit geny C₃ fotosyntézy
- 2) do genomu vložit geny pro C₄ fotosyntézu

CRISPR/Cas9 indukovaná virová rezistence

System CRISPR/Cas9 lze designovat tak, aby štěpil virovou nukleovou kyselinu např. rodu *Geminivirus*.

Cas9 only

Cas9 with gBM3⁺

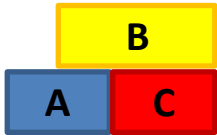
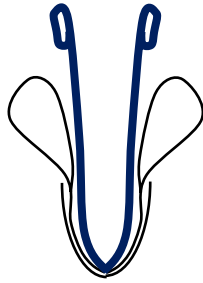
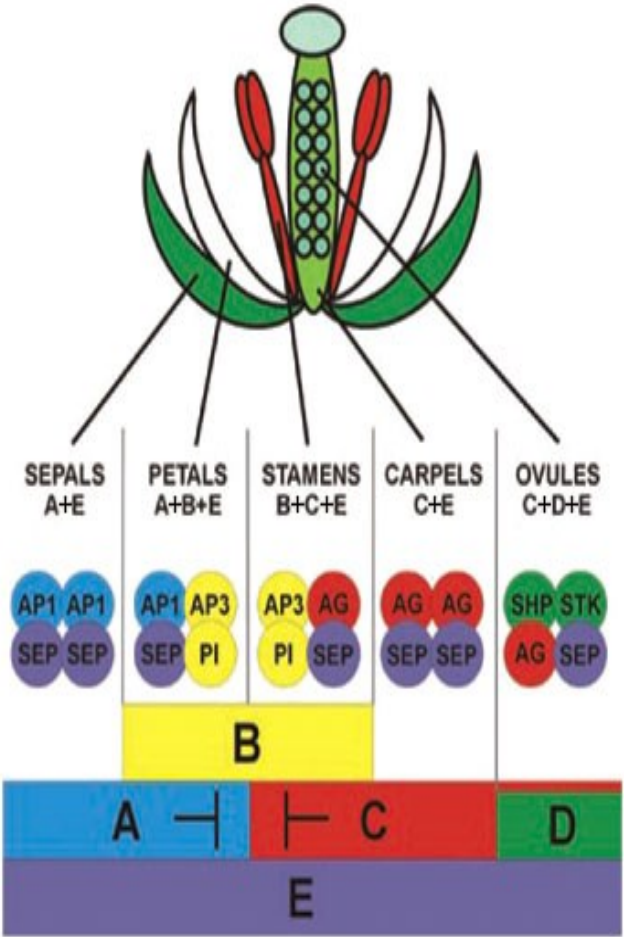
nature
plants

BRIEF COMMUNICATION

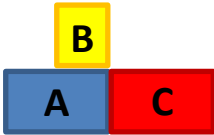
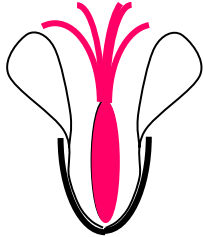
PUBLISHED: 28 SEPTEMBER 2015 | ARTICLE NUMBER: 15145 | DOI: 10.1038/NPLANTS.2015.145

Conferring resistance to geminiviruses with the CRISPR-Cas prokaryotic immune system

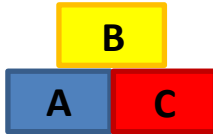
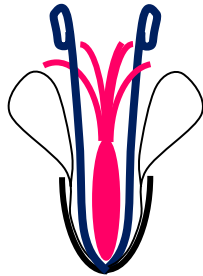
Modifikace pohlaví u rostlin

WT *Silene latifolia* ♂

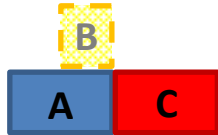
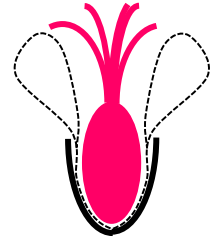

WT *Silene latifolia* ♀

apetala3 *Silene latifolia*

♂

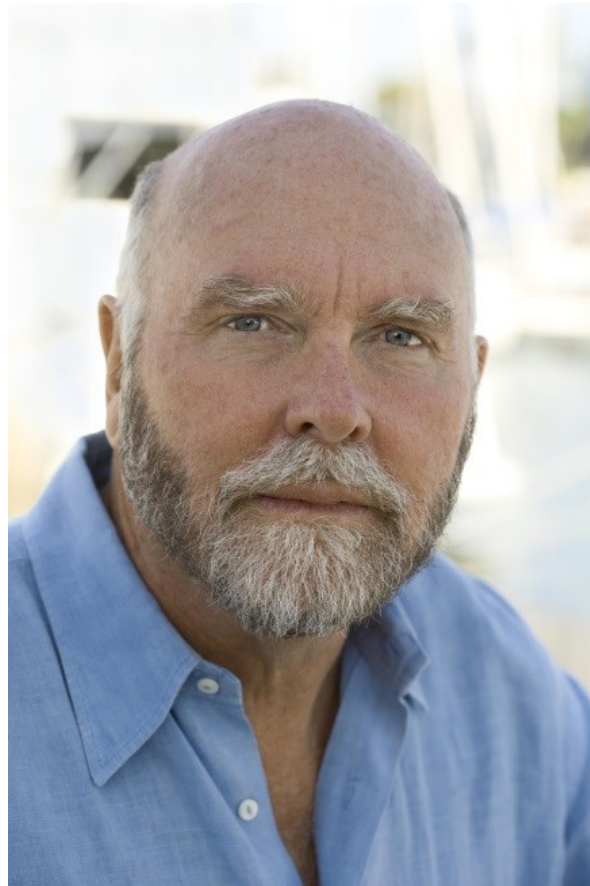

apetala3 *Silene latifolia*

♀

Craig Venter

Synthetic genomics

Synthia – umělý život (2016)

- Craig Venter: „první druh.... jehož rodičem je počítač... a je to také první druh, který má ve své DNA zapsán odkaz na své webové stránky“

473 genů

– *Richard Feynman: "What I cannot build, I cannot understand"*

Centrum strukturní a funkční genomiky

Oddělení vývojové genetiky rostlin

Boris Vyskot

Jiří Široký

Eda Kejnovský

Vašek Bačovský

Roman Gogela

Vojta Hudzieczek

Roman Hobza

Bohouš Janoušek

Zdeňek Kubat

Wojtek Jesionek

Markéta Palovská

Janka Puterová

Jose Rodriguez

Radim Čegan

Verča Balounová

Viktor Tokan